

БЕДИК ХАРЫСАЛГА-БИЛЕ

Партиянын аграр политика-
сынын сорулгаларына ханы
уткалы, оуу шийтпирлерин
аграрларын улам тодрат-
кан СЭКП ТК-ның июль
(1978 чыл) Пленумунуң ма-
териалдарын ханымы-биле та-
нышпаш, бистин совхозтун
коммунистери болгаш ажил-
чиштери бедик кедүрүтүш-
кү-биле күдүп алган. «СЭР-
ның кедээ ажил-агый-
нын улам ийик хөгжүдөр ду-
гайында» СЭКП ТК-ның Чин-
гине секретары ш. И. И.
Брежневтин Пленумга илет-
келинде болгаш оң докта-
лында айттыганын сорулгалар
хамыктын мурунда кедээ
коммунистерге болгаш ажил-
чиштерге бедик харысал-
ганын күдүрүтүш турар дөр-
дүн бистер бедик-биле меле-
дер болуп турар бис.

Пленумунуң шийтпирлерин
амыдыралга чедишкенин
боттадылары—кедээ пар-
тия болгаш өскө-даа хой-ниги
организациялардан органи-
зацты болгаш кижизикчи
күженишкенин амыдыр не-
тер турар.
ТК-ның Пленумунуң салган

сорулгаларын ажил-иши бү-
рүзү хандыр билген, оор-бизе
чешелгенге турар дөш со-
хозта парток, партия эге ор-
ганизациялар ш. И. И. Бреж-
невтин илеткелин. Пленум-
нуң доктаалын хойжу бри-
гадаларда, фермаларда, хову
тураларында ажилчыларга,
суурини чурттагычларынга
кабак пропагандалы чорут-
кан. Маана, дикторларын,
политформаторларын хаара
туткан.

Чокта чаа совхозтун бүгү
коммунистеринин ниети ху-
ралына бо чылдын бири
чартынын түнөөдөрүн ТК-
ның июль Пленумунуң шийт-
пирлерин биле сыйып холбаш-
тырып, сайгарын чугаалаш-
кан. Анаа илеткел кылган
совхоз директору И. И. Ко-
лов-даа, санал берген шийт-
пирде ажил-агыйда чедип алган
самдык чүүлдер-биле холбаш-
тырып, кол кичээгенин шийт-
пиреттинин айттыгыларже,
моон солгагын сорулгаларже
улаандырганнар.

Бо чылдын бири чартында
совхозтун ажил-ишчилерин
багай авес түнөөдөрүн чедип
ал, күрүнеге сүт садарынын
планын 126 хуу, ээттин—
132-хуу күүсеткен. 50 тонна
дукку саткан, а оуу садары-
нын чыл планын СЭР-ның чаа
Конституциянын бир чыл
онда ийик күүсеткен турар
хүдөөгөн.

Парток, партия эге ор-
ганизациялары коммунистерин
ажыл-агыйнын харысалгалы
улаачтарынга таарыш-
тырып тургузарыч, илангыя
мал ажилчыларын бижылаарыч
кичээгенин күүсеткен.
Оларын хой-хөй бүдүрүткө,
хөй-ниги ажилчыларга үлөөр-
чүжөөр келген. Коммунист хөй-
жудар: К. Даржал, А. Оюн,
М. Адай-оол, Т. Мадыр-оол,
Х. Седен-оол, К. Улуг-оол,
У. Ондар, Б. Донга, М. Се-
вель-оол, С. Ласо, ийик кадар-
чылары Т. Оюн, К. Оюн, биз-
да ажаакчылары О. Севильба,
И. Кулаков олар чартынын
мурунку огурунда чоруп ту-
рар.

Парток болгаш партия ор-
ганизациялары — дандырган
ажыл-хөрекке коммунистер-
нин харысалгалын бедире-
нин баа алган социалист
дуалдарларын канчаар күү-
седип турарынын дугайында
оларын диндыгаларын ху-
радаларга доктаамал ач тур-
ган.

Планын оонадаларын
күүседир дөш кижилерин
инициативанын деткири, чар-
ыштын тилекчилеринге
байлалыг моральды болгаш
материалдыг шанал-мактал-
ды тысырып—масынын илеп-
кейин бедиреини чугула
болуп болгой. Бисте мурун-
кыларга моральды болгаш
материалдыг шанал-мактал-
дарын чартынын түнөөн
барымдалал тысып турар.
Чокта чаа 49 кижини шан-
наа, 35 муракчыга дирек-
циянын мактал бидикте-
рин тынган.

Социалист чартыны ор-
ганизацияларга көсү агта-
лыгын жүр-дузаны улуг.
Илангыя бисте оуу уенин
байлалыг таарыштыр чар-
ып, эге кылдып турар. Илан-
гыя хөй оодаашкынын, кыр-
гачаа чегерди чугула кам-
панылар уезинде хана солун-
варын доктаамал үндүрүп,
муракчыларын дүржүт-
канын непереди, четпестерин
анаа шүгүмчүлөп турар.

Ногаажылар, оларның бригадири

Чоюн-Хемчик районда
«Сүт-Хөл» совхозтун Кара-
Чыраа салбарынын контора-
шыга артекич чед берди.
Салбар эргелекчилик киб-
келинде элөөн хөй кичи.
Олар колдуу-ла ортумак эве-
нонуу удурунку амыдырчы-
лар болулар.

Салбар эргелекчилик Ма-
дыр-оол Донга олурганнар
биле ажил-иши чугаа кыл-
ды, чамдык бригадирлерин,
үчтүктерин информация-
ларын дышан, ажил-агыйнын
айы-биле хуваалашкан кылды
олур. Ногаа бригадаларын
бригадир Б. Күжүгетче
көргөш. Мадыр-оол Норбу-
Сембиен.

Бая Адар-ооловна, бри-
гадын ажилчелеро канчаар
чоруп тур? Чамы чыгбас,
берге-ла маанай тур. Сүтга
ажыл селдеро эки-ла мй-
наа? Ногаалар омуу кай-
хире-дир?— деп айттырды.

Бисте күш четтин турар,
дарга. Оуун шору-ла-дыр.
Кула болгаш редисканы
ажал, редисканын китан
олуруп тур бис. Ажылдык
байдалы организациат, Мен-
да ногаажыларымче атта-
шпайн—дөш, ол ажилче
далам берди.

Бис селерин, ногаа-
жыларын, ажил-ишчилер-
биле таарып херекат келди.
Адар-ооловна — дидим.
— Ковчут өкч-дир, кады
чоруттаалынар. Бистин ажил-
чысыта чамдык эки чүүлдер
баа болдуру ийин—дөш,
ол айттырды.

Донгаалар судак чыраалар
хүрөөлөп делем алаакта
тарып, ажаан өсүрөтп ногаа
культурааларын дегер гестарда
капуста, ийи тектарда помидор,
оор аялда морков, куз-
ка, редиска. Шунту чед гестар
шеддү бригада болду.

Бригадала колдууна хер-
ажылар амыдыр турар. Ана-
жык, чамдык бригадирлерин,
үчтүктерин информация-
ларын дышан, ажил-агыйнын
айы-биле хуваалашкан кылды
олур. Ногаа бригадаларын
бригадир Б. Күжүгетче
көргөш. Мадыр-оол Норбу-
Сембиен.

Бая Адар-ооловна, бри-
гадын ажилчелеро канчаар
чоруп тур? Чамы чыгбас,
берге-ла маанай тур. Сүтга
ажыл селдеро эки-ла мй-
наа? Ногаалар омуу кай-
хире-дир?— деп айттырды.

Бисте күш четтин турар,
дарга. Оуун шору-ла-дыр.
Кула болгаш редисканы
ажал, редисканын китан
олуруп тур бис. Ажылдык
байдалы организациат, Мен-
да ногаажыларымче атта-
шпайн—дөш, ол ажилче
далам берди.

ТРАНСПОРТЧУЛАР ТҮННЭЭН

Кымылдың пассажирлер АТБ-иниң
чол-аакчылары, септектелер,
инженерлери болгаш техниктери оуу беш
чылдык үшкү чылдың бири чартынын
планын оонадаларын канчаар күү-
сеткен чугаалашкан.

Бо чылдың январь-июль айларында
багай авес амыдыр бис — деп, автобу-
дүргөни директору В. А. Паламарчук
чугаалашкан. Ийниг кварталда пассажирлер
аргыштары талаа-биле алган социали-
стик хүдөөлөрү 101,9 хуу, оуула каарын
амырын 103 хуу күүсеткен, транспорт бү-
дүргөлеринин аразында чартына ийниг
чегерде келди.

Чоюн-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын республиканың
түдүг организациаларын дил-
иги материалдары-биле, түдүг
мыж-биле хандырып турар
кол бүдүрүткө. Оуу беш чыл-
дык үшкү чылдың планын
оонадаларын, социалистик
хүдөөлөргө күүседип дөш
коллектив эвез авес күж-
енишкенин үндүрүп,
ажылдап турар.

СЭКП Топ Комитетиниң
июль (1978 чыл) Пленумунуң
материалдарын, «СЭР-ның ке-
дээ ажил-агыйнын улам ийик
хөгжүдөр дугайында» Пленум-
га ш. И. И. Брежневтин илет-
келин Улуг-Хем мйш-
ажыл-агыйнын бүдүргө-
леринин коллективтери улуз
совуураал-биле танышпаш,
вани-биле чүдүдүгөткен.
Пленумга илеткелинге ш.
И. И. Брежнев мйш-
чаар айтты: «Көдээ
ажыл-агыйнын улам ийик
хөгжүдөрүн түдүг
программанын чедишкенин
боттадылары канчаар түдүг-
ну организациалары-биле дөрт
харысалгалыг дугайында сел-
салимын партиянын аграр
политикасынын эң кол чүгүл-
түдүш кезээ алган». Комму-
нист партияныч сел-
тир сорулгаларына дүш-
түр бүдүргөни коллективни
оуу амдыралга ботталыра,
дөш бүтү хемчегерин ач,
арга-куралдарынын ажил-
дар ужурау. Республиканың
көдээ түдүглеринге четир
саным дил- материалдарын
бөри дөш олар амыдыр турар.
Илангыя-даа бол талары-
биле хожудаашкынар баа
бол.

Бирги чартык чылда Улуг-
Хем мйш-үлетпур ажил-
агыйнын 2112 муң рубльдин
ниети продукциянын бүдүргө
болган 1866 муң рубльдин бар-
галыг продукциянын сайгар-
ган. Ол дөргө коллектив
бирги чартык чылда үгүл-
планын оонадаларын күү-
сеткен авес, харын-даа со-
циалистик хүдөөлөргө
ажыр күүсеткен-дир. Ийик
үлетпур ажил-агыйнын кол-
лективинин социалистик хү-
дөөлөргө наалыч күш-
ажылдык чымында пландан
ажыр 15 муң рубльдин ниети
продукциянын сайгарган. Чү-
дө салгаларын социалистик
хүдөөлөргө пландан ажыр бир
муң кубометрин көргөн болза,

бустарың графикти сагып турарында
өсү.
Оуу беш чылдың үшкү чылдың төн-
чүгөткө чедир күүседип ужурау сорул-
галар улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Чоюн-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Чоюн-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Чоюн-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

ХОЖУДААШКЫНДАН УШТУНАР

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын республиканың
түдүг организациаларын дил-
иги материалдары-биле, түдүг
мыж-биле хандырып турар
кол бүдүрүткө. Оуу беш чыл-
дык үшкү чылдың планын
оонадаларын, социалистик
хүдөөлөргө күүседип дөш
коллектив эвез авес күж-
енишкенин үндүрүп,
ажылдап турар.

СЭКП Топ Комитетиниң
июль (1978 чыл) Пленумунуң
материалдарын, «СЭР-ның ке-
дээ ажил-агыйнын улам ийик
хөгжүдөр дугайында» Пленум-
га ш. И. И. Брежневтин илет-
келин Улуг-Хем мйш-
ажыл-агыйнын бүдүргө-
леринин коллективтери улуз
совуураал-биле танышпаш,
вани-биле чүдүдүгөткен.
Пленумга илеткелинге ш.
И. И. Брежнев мйш-
чаар айтты: «Көдээ
ажыл-агыйнын улам ийик
хөгжүдөрүн түдүг
программанын чедишкенин
боттадылары канчаар түдүг-
ну организациалары-биле дөрт
харысалгалыг дугайында сел-
салимын партиянын аграр
политикасынын эң кол чүгүл-
түдүш кезээ алган». Комму-
нист партияныч сел-
тир сорулгаларына дүш-
түр бүдүргөни коллективни
оуу амдыралга ботталыра,
дөш бүтү хемчегерин ач,
арга-куралдарынын ажил-
дар ужурау. Республиканың
көдээ түдүглеринге четир
саным дил- материалдарын
бөри дөш олар амыдыр турар.
Илангыя-даа бол талары-
биле хожудаашкынар баа
бол.

Бирги чартык чылда Улуг-
Хем мйш-үлетпур ажил-
агыйнын 2112 муң рубльдин
ниети продукциянын бүдүргө
болган 1866 муң рубльдин бар-
галыг продукциянын сайгар-
ган. Ол дөргө коллектив
бирги чартык чылда үгүл-
планын оонадаларын күү-
сеткен авес, харын-даа со-
циалистик хүдөөлөргө
ажыр күүсеткен-дир. Ийик
үлетпур ажил-агыйнын кол-
лективинин социалистик хү-
дөөлөргө наалыч күш-
ажылдык чымында пландан
ажыр 15 муң рубльдин ниети
продукциянын сайгарган. Чү-
дө салгаларын социалистик
хүдөөлөргө пландан ажыр бир
муң кубометрин көргөн болза,

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

Улуг-Хем мйш-үлетпур
ажыл-агыйнын автобулар шийт-
кенин улуз. 17 миллион ажыр рубль түнүг
оругулам кийрер, 16 миллион пассажир-
лерин аргыштары, 600 муң пассажир-ки-
лометрин эртер.

БИСТИН ҮЕ-ЧЕРГЕВИС ДИРЕКТОР

Галина Степановна Серая-
биле ужурашып, чугаалашкан
доран-ла ийи өрге айтыр-
галарын ханы угда кан-
чаар шийтпирлерин четтиги
турарын соуурадым. Кан-
дык айттыларын дөргө, чар-
ыш болгаш бодун аргы-силги
ач чоруу ийи болбушаа,
Украинада чаа дөш дөш со-
хозтарын биргезин канчан
күш чедип, удурун турарыл?
— Байтыгы айтыртың
шиятпирлерде ортегичин
беш шакта-ла турарга — ол-
ла, а ийниг айтырты талары-
биле түвү чугаалаар дөш-
дөргө, ажаа ош чыл дүр-
гүдүгү барган болу келдим.
Чамдыкта бир хууде кылдыр
уедүрүтү амыдыр хомук болуп
чедиптир баар-дыр — деп,
ол күтээлди.

Бо херектеги болдуу эл-
дер чорукту, чарыш үндү,
тергатурга хандыкчылык ха-
рысалган. Оор аялда Галина
Серая — Украинада сураган
шүдүтү.

Ол канчаар амыдыр чоруп-
тур, канчан сорулгаларын,
күдөө-чүдүдүгү үгүл деп үе-
вени билди, алдыр берге авес.
Техникум дооскан, Вилник
областы «Болшевик» совхо-
ка бир муң тектар чөштө
кат-чамыгач сады эң бөрт
хөй олурган. Оон соода Ик-
томиярдык көдээ ажил-агый
ийтистүдүн дооскан. Шандал
оон адам — Степан Серый
баа ол дөш дөш өрөөлдө
чарыш өрөкчөй чорав.

Галина Степановна Серая-
нын худурлак совхозуно
амякчыларын ийи турары та-
варыга авес. Мында нат-чи-
мык бүдүргөчү үлөөлөргө
үндөөлөткенин. Сөдтөр чыл
бүрдү 200 муң рубль орул-
ганы берип турар. Оон беш
чыл дүргүдүлүк үк ажил-
агыйнын бүдүргөчү күзүл
ийи дандыр өскөн. Мында та-
вар болгаш эл, сүт бүдүр-
гөч сайгарган.

Директор кабинетине барып
орбас. Ол амыдыр дөш
тудугтарга дөрт объект со-
хозка бар), хову туралына

автоажыл-агыйга, сөд олур-
ган чарыгө барган турар.
Илангыя Галина Степан-
овна-биле машинага чугаа-
лыш чордулар. Ол оуу ба-
карып турда тергич ийи
болду. Удываана бистин
«Болшевик» сууруну бажы-
нарын бирозонун чамыга
доктап берди.

— Бажыга кириштирер —
деп, ол мени чалады. — Мээд
чурттан ораммын соуурап
күрүчөр.

Бажык иштинде оң эң
иык өрөөн — бидиотена.
Галинанын аяла Серый баа
директор (совхоз эвес, завод-
дир) кижин, ол баа нонга
иык. Ханымы дүргээр шей-
дү чоруткан полкаларда Па-
устовскийнин, Чезотун, Тол-
стойнун, Балыктын, Хемин-
гуйнын, Милославскийнин то-
мары делеттегенин.

— Ашаам-биле аян-чорук
кылдырып ийик бис. Молда-
вияда, Ленинградта өндүр-
ткен хөй. Бистин совхожу-
ку Киров заводун ажил-
чыларын удурулурун эң
эки аяктыктын чыл санында
чорууду турар—деп, ол чуга-
лады.

ЫРАККЫ ТОЖУДА

«Тоора-Хем» совхозта Көк-Чарың комсомолчу-аниматору чыгыш семпиртисини эки чурдурарычте сасып салып турарлар. Ол ишкан «Май 1» совхозтун сүт-баран фермасынын аялжак санчылары, кадарчылары күш-ажымчы чедикчилерин. Бу аялжак-агыйларын аялжак муракчыларын чурдуктары мында кирген. Марина Кол (устунде чурукта) «Май 1» совхозта топ сүт-баран фермасынын муракчы санчысы. Хей-пийтичи. Ий суурун ажилчы чоңу оңу хундууэр. Район Советинин депутат. Аялжак ажилчы Катя Баран (адаанда чурукта) часын тарыктага, оңу сонда техника септегенге идеикейле киршикен. Аялжак-агыйларын бо аниматори бо хүнереде мал чедикчилеринин белеткенде идеикейле киршип турарлар.

О. ОХЕМЧИНИН ФОТОГАРЫ.

Делегейниң хөй-ниитизиниң кичээнгейиниң төвүндө

УЕНИН ЧУГУЛА ДОКУМЕНТИЗИ

Болгария Улус Республикада хоорай болгаш көдөшкө ажилчы чоннары Л. И. Брежневтин чоңаа чыг болгаш аялжак чыгыш «Бичиң чер» болгаш «Катап тургузушкун» деп номнары чугулаа аялжак көөрүн уламчылап турар.

Павловка болгаш конфедерация киржикчилери парти болгаш күрүч аялжакчылары, чоңаалчылар, эртемчилер, комсомолчу активтер болгаш Совет болгаш аялжак нителелериниң кичээнгейини, ул чорон гарнизончу офицерлери ол номнары уелна чугула документизи деп адаа.

Леонид Ильич Брежневтин номнары чугула улус Совет чуртувун тоңузушкун маадары артылары-биле чоң таңынар арты берген эвес, а харын оларда бистин уелна хайыштыгына чугула уелерини ханы болгаш талаалык аналитик берген.

«Бичиң чер» болгаш «Катап тургузушкун» деп номнары олуру бурчу бодути болгаш дор, шынчы сепкилдиг чорун-биле сивикчилер

МОСКВА — КӨДЭЭГЕ

Москвада 150 ажыг бугурулгелери туртун колхозтарга болгаш совхозтарга аялжак-бүрү техниканы болгаш дерликени берип турар. СЭКП ТК-ның июль (1978 чыл) Пленумунун шийтирелеринге күш-ажылы-биле харымчыл-шаан, наймысмаалдык заводтарын болгаш фабрикаларын коллективтери көдөш ишчилерин чагыларын аң кыска хуусаада, бедик шыпарыг күөсөдери оралдаштышаан, боттарының хуусаагени эде көрүп турарлар. Бичангаш автотракторлар электродерлик заводуну коллективтери көдөш аялжак-агый машиналары артык кедерини белеткэр талаам-биле чыл оналдаан декабрь 15-те күөсөдир деп шийтирелди.

Бугурулгелерин хөй кезини көдөш ишчилерге продукция дужаар талаам-биле боттарының оналдаларын чедикчилерин күөсөдир турар. Оларын аразында И. А. Личков, 237 чүве шыгжар

черлерин болгаш 105 гаражты туткап, 53 фермане механизациялаан. Шеф дуаамы көрүшүп турар организациялар машиналары, комбайнары, тракторлары болгаш оскөдө техниканы септе берген. Тараа ажаалдааның үезинде улуг ажыг чоруттунар. Ол үезде Главмосавотроне көдөшө чеди мун ажыг автомобильдерин чорудар.

Москвада олар аялжак 140 миллион рубльдин түдүк-монгаш ажилдарын кылдылар.

И. НОВИКОВ, СЭТА-ның корр.

БОМБҮРЗЕКТИН СУДАЛЫ

СЭТА-ның корреспонденттери адынадып түр

СЪЕЗДИНИН САЛГАН СОРУЛГАЗЫН ШИЙТИРЛЕП ТУРАМ

ХАНОЙ. Вьетнам Социалист Республика бо чылды бирги чартында 20 муң тонна анаастарын болгаш баланарын даштыкы чуртарже үндүр саткан. Бо дөргө бугуру 1977 чылдын дургузуна даштыкыже сатканынга ден бооп турар.

Чуртун даштыкыже үндүр салып турары кат-чымистен аңгыда, манжа кол чери натуралдыг каучук база ээлээр. Натуралдыг каучук алырын кол чег-эди бооп турар. Латекс дор сокту алыр мыштары олуртурунга муң-мун кижилер киршикен.

ВСР-нин ажилчы чоннары ВКП-нин IV съездинин салган чугула сорулгаларын бирээл— тропиктиг чер ажилчы продукттары бугурун көүдөткөш, оон-биле чуртту төлөөр баласымын экижерле, күш-ажымды социалисттик хуваалдааныга Вьетнамын үзүн улагтырар айтиртыгы чедикчилер шийтирлеп турар.

ЧУРТАЛГА ТУДУУ КАЛБАРГАН

БУДАПЕШТ. Чуртталга туудуну 1990 чылга чедир чаа перспективтиг планын ажилдап кылдырып Венгрияда эгелдир. Чуртталга туудуну тарады-биле эртеке беш чылдын планын күөсөдир турар үезде чуртка бир миллион ажыг квартираларын туткан.

АНЫЯКТАРЫН ПРОФЕССИОНАЛ БЕЛЕТКЕЛИ

УЛАН-БАТОР. Моолда баштайгы ортумак профессионал-

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

НИИ ЭНЕРГОСИСТЕМАНЫ ТУДУШТУРГАН

БЕЛГРАД. Косово — Скопие аразында электри дамчыларын чаа шугурум ажилдаа кийрген. Ол шугурум ажилдаа кийрген республикалар — Сербияны болгаш Македонияны энергетика системаларын туудуштурган. Чыныг-биле ажилдаа кийрген «Босово» станциязы болгаш «Джервал» дээр энергетика комплексин электри дамчырылганынга Македонияны улутунуң өсүп турар херетелин хандылар.

АДДИС-АБЕБА (СЭТА).

Эфиопиянын национал шерик Эритрея мюлдө саттылгач болуктери удуур шаан халдаадынын уламчылап турар. Эфиопиянын достаанаа шериктеринин кедерти июль 31-де Асмаранын муруну чүгүндө 40 км черде турар Демократ хоорайны ээлеп алган деп национал революстуг

ДЕПШИЛГЕНИН ОРУУ-БИДЕ

КАБУЛ (СЭТА). Афганистандын Улус-демократтык партиянын топ комитетинин чыныгы секретары, Афганистан Демократтык Республиканын Революстуг Чогулуунун даргазы болгаш премьер-министри Нур Мухаммед Тараканиян интервью-лүү «Кабул таймс» солун пардаан.

Ковказы чурттар-биле Афганистандын харылааларымын дугайында айтиртыг харылап турар. И. М. Тараян Афганистан Демократтык Республикамын кожа күрүөлөгүн хулап өргөшкө сепкилдиг ханы турарын демдегелди. Бистин революцияны бар дуугарында хулап өргөш, бис-

САДАТ ХӨЙ-НИИТИ СУДУНДА

БАГДАД (СЭТА-ның корр). Египеттин президентини Садатха хамаарышты сүд чорудушкуну Ирактын наймысмаалдык август 1-де эгелдир. Египет улуска удуур үлүгтен кенин херо, араб нациянын дээр эрге-ажымдарын эдилеп, араб демократиянын сепкилдиги ар турар Ирактын сепкилдиги бурдуудамышын комиссиянын даргазы Ахмед Абдел-Дулаамын дугайында бар мездерини судка бэринче араб хамаарышын, бугу делегейин деннигени болгаш демократтыг организацияларын ол кыйгырган.

Египеттин президентини Садаттын судталыгы баштайгы хуралы август 1-де Ирактын наймысмаалдык эгелдир. Бугу суд чорудушкуну — кенин херек үлүгтен чугула чыгыш кичини бурдуудатайы турар. Бо суд болза, эжелеттирер демократия хосталары даш япти араб демократия доруу-биле хамырын.

САДАТТЫ ХӨЙ-НИИТИНИ СУДУНГА КИРИП ДУГАЙЫНДА ШИЙТИРИП 1977 ЧЫЛДЫН ДЕКАБРДА ТРИНОБЛЕ ХУЛАП АЛДЫ. Ол шийтирүү үндүрген ишти араб улус конгрессинин аялжак болгаш чурттарын организацияларын 200 хире төлөөлөкчилери киршикен.

САДАТТЫ ЕГИПЕТ БОЛГАШ ХАМААРЫШ БУЛУР ЭРЕСИН КЫЛЫРЫП, ЕГИПЕТТЕ-ДАА, ЛАПТИМЫДА-ДАА ООН ОЧУК ХОСРОГНАН ДОЛУУ-БИЛЕ ХАМЫРЫН.

НИКАРАГУА. Америка ново поляларнын чалтаам, дорлукчы эдегет Комостуг эрге-чатырарын өөр хондүк чок чорук көп ортузуна улам калбарган. Манавтага тургускан оппозиция фронтунуң кыйгырып бузуар хосталга болгаш демократияны катип тургузар даш демисел калбарган. Эрге-чатырга черлери анза харым аялжак репрессияларын калбарган.

ЧУРУКТА: солдаттар бир суурун чурттакчыларын чидип турарын.

(СЭТА-ның фотохрониказы).

ГАВАНА. Аниматорын болгаш студентинин XI бугу-делегей фестивалы. ЧУРУКТА: фестивалдың совет, куба болгаш вьетнам киржикчилери Вьетнам-биле эп-сеткип каттыштырылганын мингизиниң үезинде. Ортузунда — Вьетнамын маадры фан Туан.

СЭТА. (Чуруктуу фотоаппарат дамчытыр хулап алган).

КУЛЬТУРА КАДЫ АЖЫЛДАЖЫЛГАЗЫ

ПРАГА. ЧССР-нин болгаш СССР-нин аразында культура кады ажилдаа ажилдаа кийрген турар. Москвада «Олимпиада-80»-ның программанын дугайында беш чылда совет болгаш чехословак аялжакчыларын, муңкаптыларын солчула концерттери болур.

«Прагадың чаа» болгаш «Москвадын сымдастары», «Братислава дирасы» болгаш «Орскы» чыккыгити культура байлааларына ийи чурттарга кийрген турар. Чыныг-биле ажилдаа кийрген «Босово» станциязы болгаш «Джервал» дээр энергетика комплексин электри дамчырылганынга Македонияны улутунуң өсүп турар херетелин хандылар.

ХОСТАП АЛГАН

оперативтиг командаалдык динидамында чугулаа турар. Национал шериктер Сулавини кылзаар чогулда турар Тасовий хоорайнын оруу-биле чоруткаш, Баренту хоорайы чеди берген. Бо хоорай саттылгачыларын бугулаады.

ПЕКИН БОЛГАШ ХУНТА

БУЭНОС-АЙРЕС (СЭТА). Пиночеттин фашистг өсү-чүрүм-биле харылаадымын кылдат күөсөдир, ийи хунтага сак-хөө деткимчесин көрүшүп турар.

Бистин чурттарымын аразында харылаадыр муңчу эки, ийчангаш КУР-пун чааа Чили-биле садкылаанын кынып улагтырарычте чуртуну турар деп, Кыдаттын ийи чаа ханын Ху Чан-Фан Сангунга журналисттерге мөлдөргөн. Кыдат дипломат Чилин наймысмаалдык үш ай иштинде турар келешиниң уелдире, болгаш улутур бодустиривин дыка хөй төлөөлөкчилери дыка улаушкан. Чилинин «Сокимин» дээр компаниязында 15 муң тонна селитраны салды амыр дугайында дугурулганы бо

чылдык май айда чарган хиринде-ле, Кыдат Чилиде чес болгаш селитра салды аларын дыка улагтырар деп турар.

Пиночеттин болгаш Пиночеттин экономикаын харылааларын бисмааларын Улусчу чыгыш элтиг чаааа дүктүрүшкуну сонда үр болбады деп эгелдир. Эртен чылдарда ийи чурттарын аразында барган сарылаанын улагтылди. Кыдат сарылаанын Чилиге үлдүр салды 1973 чылда 3 муң. 400 муң доллар турган болза, эртеке чылдын 10 миллион доллар четкен. Чилинин КУР-пун саткан биринчи чурттарын эртеке 1977 чылда 25 миллион доллар азы 1973 чылдаа чылда беш натап хөй болган.

Пиноч 1976—1977 чылдарда Чилиге 200 муң доллар чедирин берген.

Пиночеттин экономикаын харылааларын бисмааларын Улусчу чыгыш элтиг чаааа дүктүрүшкуну сонда үр болбады деп эгелдир. Эртен чылдарда ийи чурттарын аразында барган сарылаанын улагтылди. Кыдат сарылаанын Чилиге үлдүр салды 1973 чылда 3 муң. 400 муң доллар турган болза, эртеке чылдын 10 миллион доллар четкен. Чилинин КУР-пун саткан биринчи чурттарын эртеке 1977 чылда 25 миллион доллар азы 1973 чылдаа чылда беш натап хөй болган.

Пиноч 1976—1977 чылдарда Чилиге 200 муң доллар чедирин берген.

Прокуратураның төлөөлөкчилери бурдуудалдык докталады номчон. Египет улуска удуур үлүгтен кенин херекти, Египеттин конституцияны болгаш чуртту хуулаарын хажытканы, араб чурттар аялжак болгаш араб күрүлдеринин даш денгелек чорудуулу хуралын устанып база резолюцияларын күөсөдир, Африканын чыгыш эп организацияны устанып

болгаш шийтирелерин, ол ишкан Африка күрүлдеринин чакаттар баштыкчыларын човулап хуралын шийтирелерин күөсөдир деп Египеттин президентини Садатты бурдуудалдып турар. Палестинанын араб улутунуң эрге-ажымдарын сатканы база оскө-даа кенин херектери даш оңу база бурдуудалдып турар.

Садат египет армиянын аймык чок чоруну кара өжөгөр кошкатын, оңу чепсегезинден ойтаалан болгаш Совет Эвеледи-биле чорудуулу кара өжөгөр кымын турар деп бурдуудалдык докталаа база айтыр турар.

Буруудалдык доктала-биле эки тамыкып амыр үшпакты бээр дугайында дилегин Садаттын болукчузу А. С. Аль-Джумейла судка кирген. Оон дилген хандырган. Судтун чорудуулу хуралы бо чылдын июль 19-та Багдадда болур.

А. ГОЛОВАСТОВ.

УЛУГ ӨӨРЕДИГЛИГ НОМНАР

«Заводче азы түдүккө чорупканында, анза үр достай бээр, кижилер эвес, чүгү дээр ийик, чүгүртүр эвес, сеткил хандыр чугулаадыр турган мен» деп, аялжак шаанда ажилчы чалыны бугу төлөөлөкчилерин — одакчылаа икенин чедир эртеке оруун Леонид Ильич Брежнев ийчаар сактып бижип турар: «Ийчангаш шахтага чеди берген, ажилчы деп кезинеш, шахтерлар-биле чугулаадып тура, чер алаанга беш бе, азы бе шақты уг-биле эртаришенимин сактыдыр мен. Ийлик улаурамында сонда, кижилерин сеткил-салгышын, негелделерин, планнарын билди алары белес».

«Мен, аялжак төрөн чериңге барганымда, Днеприни эрктининиң кооз-чарачын чүгүлө маалап көр эвес, харын ол орук мези төмө кылдым, ол Кальтара ордуу болган ол заводтар, электростанциялар, шахталар, ол күдүмчүлөр, колхозчу суурлар мен ажилдап турганда тутунган, оларда мези күш-ажымнын, мези бодуларымнын, мези өрүшкүмүн болган үйгү чок дунеримин кезиң-чачымын бар дээрин сактып көр мен» деп Леонид Ильич бижип турар. Дайын мурунда чылдарда

турган. Ийчангаш кымчара даанып, ийген бодуру менээ билдирер турду.» деп салтып турар.

«Катап тургузушкуну» артынарында масса-биле организацик ажилдарын айтиртыгы, шугүмчүлө болгаш бот шугүмчүлөге өзкө кичээнгейин салып турар. «Шугүмчүлө шовколад эвес, анза кижик канчак мык бөөр» — деп, Леонид Ильич бижип турар. «Ийчангаш-даа шугүмчүлөдө эбулуг болшыктер улам шулуругу анаар, таарыныман чоруктан ийик сорук, эки ажилдар күзел төртүтүр».

Амырдымында аялжак-бүрү сактыдырларын дынаар ужуру менээ таварып тургулаан, чамдыкта, чедикчилерин-да берге болза, олардан төлөт-даа бод шын чүдүлү тып аларын оралдагып, шынгын туңгелдерин кылып чораян мен, ол чорук аламында барып мези бодушта-да, аялжак-херекке-даа ажилчы болуп турган. Леонид Ильичиниң ийчаар сактып чугулааны бо хүнереде улуг өрелдигиң бурдуу турар. Шугүмчүлөдө хулап албас кижик бажын ийчанар зорой-ла шы. Школада чорой чедиги чыл

ДЕПШИЛГЕНИН ОРУУ-БИДЕ

КАБУЛ (СЭТА). Афганистандын Улус-демократтык партиянын топ комитетинин чыныгы секретары, Афганистан Демократтык Республиканын Революстуг Чогулуунун даргазы болгаш премьер-министри Нур Мухаммед Тараканиян интервью-лүү «Кабул таймс» солун пардаан.

Ковказы чурттар-биле Афганистандын харылааларымын дугайында айтиртыг харылап турар. И. М. Тараян Афганистан Демократтык Республикамын кожа күрүөлөгүн хулап өргөшкө сепкилдиг ханы турарын демдегелди. Бистин революцияны бар дуугарында хулап өргөш, бис-

САДАТ ХӨЙ-НИИТИ СУДУНДА

БАГДАД (СЭТА-ның корр). Египеттин президентини Садатха хамаарышты сүд чорудушкуну Ирактын наймысмаалдык август 1-де эгелдир. Египет улуска удуур үлүгтен кенин херо, араб нациянын дээр эрге-ажымдарын эдилеп, араб демократиянын сепкилдиги ар турар Ирактын сепкилдиги бурдуудамышын комиссиянын даргазы Ахмед Абдел-Дулаамын дугайында бар мездерини судка бэринче араб хамаарышын, бугу делегейин деннигени болгаш демократтыг организацияларын ол кыйгырган.

Египеттин президентини Садаттын судталыгы баштайгы хуралы август 1-де Ирактын наймысмаалдык эгелдир. Бугу суд чорудушкуну — кенин херек үлүгтен чугула чыгыш кичини бурдуудатайы турар. Бо суд болза, эжелеттирер демократия хосталары даш япти араб демократия доруу-биле хамырын.

САДАТТЫ ХӨЙ-НИИТИНИ СУДУНГА КИРИП ДУГАЙЫНДА ШИЙТИРИП 1977 ЧЫЛДЫН ДЕКАБРДА ТРИНОБЛЕ ХУЛАП АЛДЫ. Ол шийтирүү үндүрген ишти араб улус конгрессинин аялжак болгаш чурттарын организацияларын 200 хире төлөөлөкчилери киршикен.

САДАТТЫ ЕГИПЕТ БОЛГАШ ХАМААРЫШ БУЛУР ЭРЕСИН КЫЛЫРЫП, ЕГИПЕТТЕ-ДАА, ЛАПТИМЫДА-ДАА ООН ОЧУК ХОСРОГНАН ДОЛУУ-БИЛЕ ХАМЫРЫН.

НИКАРАГУА. Америка ново поляларнын чалтаам, дорлукчы эдегет Комостуг эрге-чатырарын өөр хондүк чок чорук көп ортузуна улам калбарган. Манавтага тургускан оппозиция фронтунуң кыйгырып бузуар хосталга болгаш демократияны катип тургузар даш демисел калбарган. Эрге-чатырга черлери анза харым аялжак репрессияларын калбарган.

ЧУРУКТА: солдаттар бир суурун чурттакчыларын чидип турарын.

(СЭТА-ның фотохрониказы).

